

መጽሐፍ ቁጥር

(The Bible)

□ ገለተያ

(*Galatians*)

- የተዳደው አ.የሰ.ስ ከተሰቀለ ከ 15 እመት በፊላ ሰ.ሆን ክወልም ይህን መልዕክት የዘፈው የአውነታና ወንጻሉን ፍንነት ለመግለፅ ነበር::

□ የዕቆብ

(*James*)

- የተዳደው አ.የሰ.ስ ከተሰቀለ ከ 17 እመት በፊላ ነበር::

□ 1ኛ እና 2+ኛ +ስለጊዜ

(*1&2 Thessalonians*)

- የተዳደው አ.የሰ.ስ ከተሰቀለ ከ 20 እመት በፊላ ሰ.ሆን ክወልም ይህን መልዕክት የዘፈው በመከራ የለት እንዲረዳ እና የአ.የሰ.ስን መሞጣት ፍን እንደሆነ ለመግለፅ ነበር::

□ 1ኛ እና 2+ኛ ቁጥሪያ

(*1&2 Thessalonian*)

- የተዳደው አ.የሰ.ስ ከተሰቀለ ከ 24 እመት በፊላ ሰ.ሆን ክወልም ይህን መልዕክት የዘፈው የሰአተት ትምህርትን ለመግለፅ ነበር::

□ ወጪ

(*Romans*)

- የተዳደው አ.የሰ.ስ ከተሰቀለ ከ 24 እመት በፊላ ሰ.ሆን ክወልም ይህን መልዕክት የዘፈው በፊጥነት ይኖኑ ነበር::

□ ቁልጥያ

(*Colossians*)

- የተዳደው አ.የሰ.ስ ከተሰቀለ ከ 28 እመት በፊላ ሰ.ሆን ክወልም ይህን መልዕክት የዘፈው የሰአተት ትምህርትን ለመቋወም ነበር::

□ ፈልግና፡ አዲስን እና ቅላልያስ

(*Philemon, Ephesians &
Colossians*)

- የተጀሩት አዲስ ከተሰቀለ ከ 28 እስከ 31 ቀን
ሸሃመዣም ድወሉ ነው::

□ ፈልጀስተዳደር (*Philippians*)

- የተጀሩው አዲስ ከተሰቀለ ከ 29 እስከ 31 ቀን
ሸሃመዣም ድወሉ ነው::ይህን መልዕክት የሻራውም
የሰነድ ተምህርታን ለመችወጥ ነበር::

□ ሌቀስ (*Luke*)

- የተጀሩው አዲስ ከተሰቀለ ከ 29 እስከ 31 ቀን
ሸሃመዣም ለችወጥ ነው::ይህን መልዕክት የሻራውም ሲሉ

አዲስ ከርስቲያን ሆኖ ቅድመ ተረጋግጧ አገባ
ነበር::

□ ፩ና ፪ና ቤተክርስቲያን (*1&2 Timothy*)

- የተጀሩት አዲስ ከተሰቀለ ከ 29 እስከ 34 እስከ 34
በሸሃመዣም ድወሉ ነው::

□ ተቶ (*Titus*)

- የተጀሩው አዲስ ከተሰቀለ ከ 29 እስከ 32 እስከ 32
በሸሃመዣም ድወሉ ነው::

□ ፩ና ፪ና ቤተክርስቲያን (*1&2 Peter*)

- የተጀሩው አዲስ ከተሰቀለ ከ 29 እስከ 35 እስከ 35
በሸሃመዣም ድወሉ ነው::

❑ ተብዕዋን

(Hebrews)

- የተኩረው አ.የሰት ከተሰቀለ የ 27 እስከ 35 አመት በቻለ ሲሆን ዓይነው በእርግጥኑት በይታውቅም በቻውለሁ ወይም በበርናባለ ተጽኑል ተብሎ ይገመታል::

❑ ማርቆስ

(Mark)

- የተኩረው አ.የሰት ከተሰቀለ የ 31 እስከ 37 አመት በቻለ ሲሆን ዓይነውም ማርቆስ ነው:: የአ.የሰት የድርጋት መዝገብ ነው::

❑ ደህን

(Jude)

- የተኩረው አ.የሰት ከተሰቀለ የ 35 አመት በቻለ ሲሆን ዓይነውም ይህን ነው::

❑ ማቴዎስ

(Matthew)

- የተኩረው አ.የሰት ከተሰቀለ የ 37 እስከ 47 አመት በቻለ ሲሆን ዓይነውም ማቴዎስ ነው:: የአገዘኛው መንግስት በሁያቶ በደንብ ይገልጻል::

❑ የየሐነስ ውነዬ

1ኛ:2+ኛ እና 3+ኛ የሐነስ እና
የየሐነስ ሪፖርት

(John, 1, 2& 3 John, Revelation)

- የተኩረት አ.የሰት ከተሰቀለ የ 52 እስከ 62 አመት በቻለ ሲሆን ዓይነውም የአገዘኛ ነው::

□ የሂጥ ስናደሰ

(*Synod of Hippo*)

የተካሀደበት አመን - 393 ዓ.ም

የተደገረበት በተ-ሂጥ ፕሮጀክ(የእሁድ አልቻረም)

- ገበዕው የተከሀደው ጽዑ እኩልት እና ለለቻቸው የበት ክርስቲያን መረጃዎች በተገኘበት ነው::
- የዘመን የሚሸፍ ከተደረገ መዕስና ቁጥሪ የሚመለል መዕስና ቁጥሪዎች ቁጥር የዳደቀበት ገበዕው ነበር::
- በፈጸም ከደን እና አደሰ ከደን ላይ መከተት ያለባቸውን መዕስና የወሰንበት ነበር::
- መዕስና ቁጥሪዎች ቁጥር ከማዕራቅ በተጨማሪ በርካታ የአተምህር ጽዑዎችን የዳሰሳ እና የበት ክርስቲያን አስተዳደር ደንቦችን ያወጣ ገበዕው ነበር::

□ የካርቴድ ገብናዎች

(Council of Carthage)

የተዘጋጀበት ዘመን - 397 ዓ.ም

የተደረገበት በ- ካርቴድ

- የካርቴድ ገብኬ 27ኛን የእኩል ከፊን መስተካከት እንዲሁም 39 የበለይ ከፊን መስተካከትን ከርዘንድል::
- ከእነዚህ በተጨማሪ ቅናና ወሰጥ ያልተካተቱ መስተካከትም መያዝል::

□ ተንተዋ መዕሄፍ ቁጥል

ለተንተዋ መዕሄፍ ቁጥል ተልቅ አስተዋጽ ያደረገ ስዋች

- አትናቴሪስ

- 27ኛን የአዲስ ከዳን መጽሑፍት ለመጀመሪያ ጊዜ
በቀናና ይረዳ የዘመና::

- ፎርማ

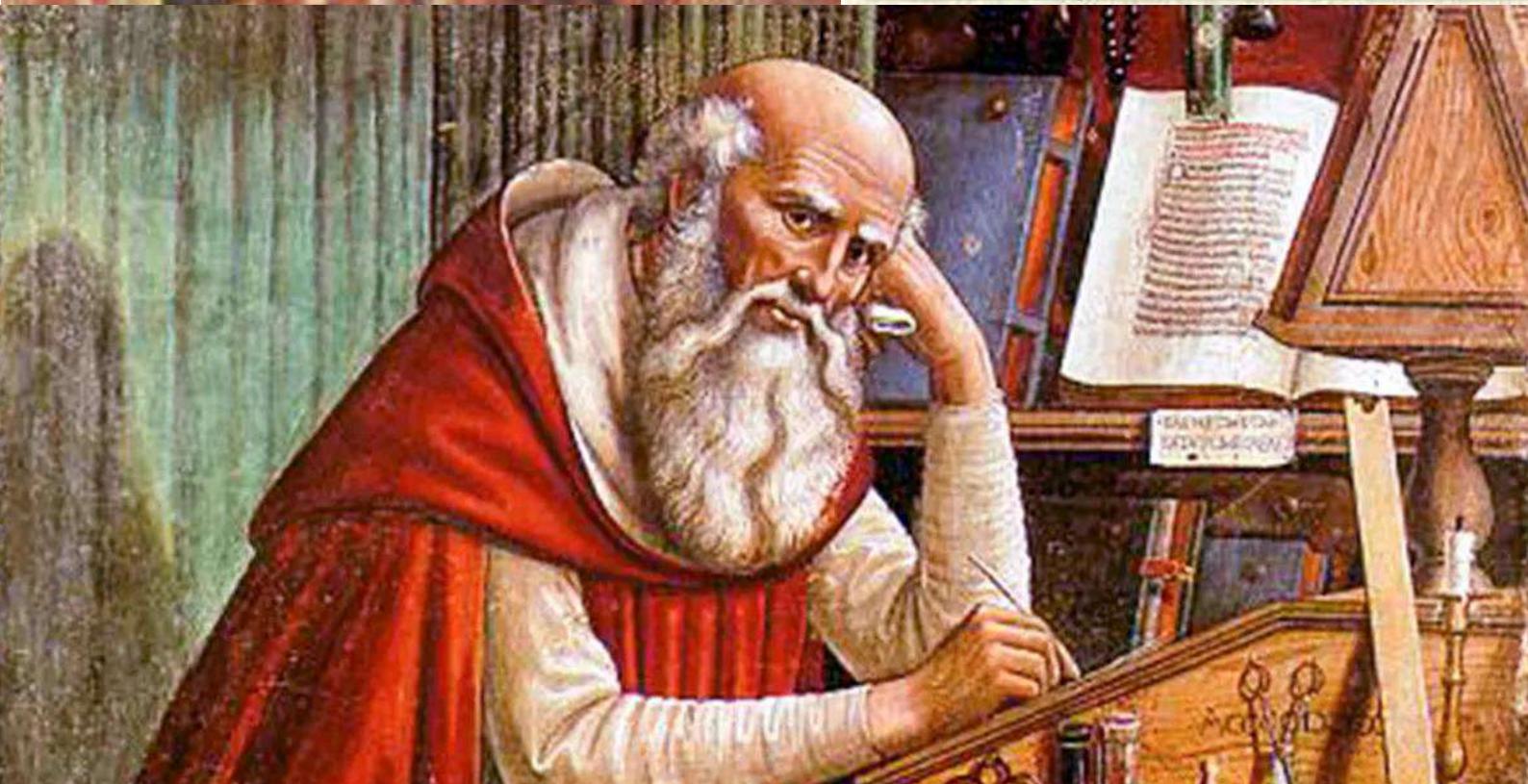
- መሳሪ መዕሄፍ ቁጥል ወደ ለተን ተረገሙ::
 - አሁን ለይ ለተን ሰልጻት በመባል ይታወቂል::

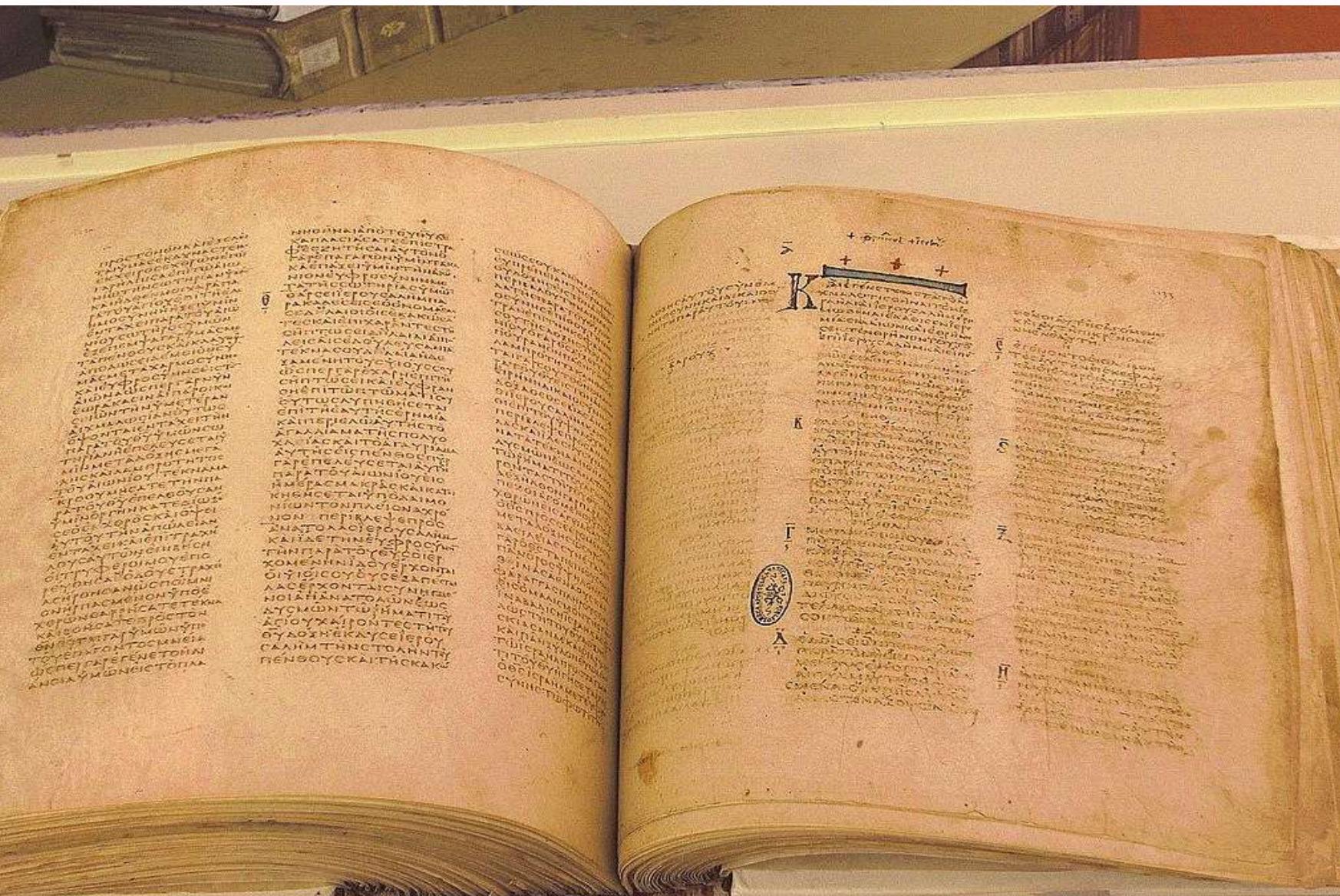
- ማይለተስ

- ወደ ፍልሰጣም በመሬድ የበላይ ከዳን መዕሄፍትን
ለየቸል

- ❖ ጥንተዋ የመዕሄፍ ቁጥል ቁልቻች:

- ከደከስ ለይኖተከስ(4ኛው ከፍለ ኮሙን)
 - ከደከስ ሲተከነስ(4ኛው ከፍለ ኮሙን)
 - ለተን ሰልጻት(383-404 ዓ.ም)

xvi

& credimus caritati quā habē
dī innobis.

Dīs caritas ē. & qui manē & incarita
te in dī manē & dī meo. In hoc
perfictae caritas nobis cum ut si du
ciā habeamus in die iudicii qui
a sicilleē. & nos sum in hoc mundo.
Timor nē in caritate sed perfecta
caritas foras mittit timore. Qm̄
timor poenā habē. qui autem
nē perfictus in caritate Nos ergo
diligam dī qm̄ dī prior dilex
nos. Si quis dixerit quō diligo
dī & fratrem suū oderit. men
daxē. Qui autem non diligit fra
tē suū quē uidet dī quē non
uidet quo modo potest diligere.
& hoc mandatū adō habemus.
ut quid diligit dī. dī diligt & fra
tuum

xvii

O mīs qui credit quō ih̄s ē xp̄s.
ex dī natūrē. & om̄s qui dili

xviii

sicut in celo. p̄t & uerbū & sp̄s s̄c̄. & tres unum sunt.

git cū quigenuit. diligit &
eū quinatisē ex eo. In hoc cog
noscamus. quō diligimus na
tos dī cum dī diligamus. &
mandata eius faciamus. hę
ę enim caritas dī. ut mandata
eī custodīmus. & mandata
eī grauians uixit. quō omne
qđ natūrē ex dī uincit mundū.
& hęcē uictoria que uincit
mundū fides nīra. Quis ē qui
uincit mundū. nisi qui credit.
quō ih̄s est filius dī. hicē qui
uent paquā & sanguinē ih̄s
xp̄s. Non in aqua solum. sed
in aqua & sanguine. & sp̄s ē qui
testificatur. quō xp̄s ē ueritas.
Quō tres quī testimonium dāt.
sp̄s aqua & sanguis. & tres
unumsunt.

S i testimonium hominum de
cepimus. testimonium cī maiusē.